

Alibabina jama na Crnopcu

Martina Borovec

KRONOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

7. – 9. 11. 2003.

Nela Bosner, Milivoj Uroić, Zoran Bolonić – Coki, Petra Bolonić, Krešimir Guszak i Martina Borovec – Maka kreću na vikend-akciju cilj koje je na kartu Crnopca ucrtati nedavno markiran »Put Malog Princa«. Sutradan krećemo crtati put, a to traje. U međuvremenu Nela i ja pronalazimo neki jamičak. Sva sreća da imamo 90 metara špage i kompletnu opremu. Odvajamo se od ekipe i krećemo u špiljariju. Sve je bilo brzo gotovo jer jama ima 16 metara i nema perspektive: Nazivamo je vrlo jed-

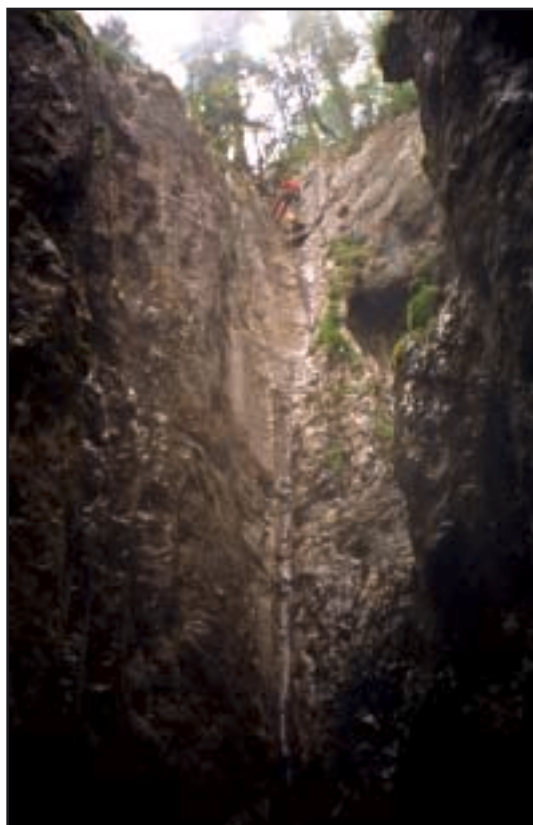
nostavno »Jama Špajza«. Na povratku se zagledavam u golemu vrtaču sa snijegom, kraj »Papratnjaka«. Pitam Nelu: »Kaj da bi?«, Nela kaže: »Mrak će«, ja kažem: »A daj...«, ona kaže »Ne!«. Tužna, tj. više ljuta na Nelu krećem za njom. U skloništu nas dočekuje ekipa s Nenadom Igliećem – Nenom Bibinjem. Nitko mi ne vjeruje da bi tamo moglo biti nečega!

19. – 21. 12. 2003.

Nagovorih ekipu u sastavu: Dalibor Jirkal – Dado, Luka Biondić i Tomislav Uzun – Zum da pogledamo vrtaču. Dolazimo do nje i tu počinje prodička, »da kaj bumo prodavali vrtaču pod jamu, kaj smo tak nisko pali...« Nakon mojih izljeva bijesa odlučujemo da idemo. Luka prvi put postavlja, a ja mu visim za vratom i savjetujem ga kako. Nakon 40 metara spuštanja (ulazna vertikala) dolazimo na dno, u čijem je boku špiljski ulaz veličine 10×5 m! Vrištimo ekipi da dođe, ali ne, i dalje je skeptična. Trčkaramo po dvorani 25×30 m i nalazimo dvije vertikale, od kojih jedna vrlo perspektivno puše. Sjedimo nasred dvorane i razmišljamo o rezanju ostatka užeta, da se bar malo navirimo unutra, ali iz milosti prema ekipi vani na vjetru izlazimo. Nakon izlaska iz jame počinju nam vjerovati, tj. nemaju izbora.

27. – 29. 2. 2004.

Zoran Bolonić – Coki, Dalibor Jirkal – Dado, Milivoj Uroić i ja, Martina Borovec, krećemo u akciju. Putem prema Crnopcu gledamo kako ima prilično snijega, ali mi to možemo, imamo krpље, tako da nema problema. Na cesti ostavljamo auto, gazimo po snijegu i mudro zaključujemo da nam ne trebaju krpље. Bio je jedan sat u noći kad smo krenuli, a u sklonište smo stigli u 5 i 20. Naime, malo više gore snijeg nije kao na parkiralištu, izmučili smo se, ostavili smo špiljarsku opremu na pol puta, pod borom, ali to nam nije pomoglo, propadali smo u snijeg do pasa i tako do skloništa. Pogledali smo zoru i napravili odlične slike, prekrasnih boja; to je ujedno i sve što smo napravili.

Ulaz u Alibabinu jamu foto: Martina Borovec

*Snijegom prekriveno dno ulaznog dijela jame
foto: Jana Bedek*

30. 4. – 2. 5. 2004.

Ovaj put obrađujem Dadu i Janu Bedek (SOV, HBSD) da odemo u istraživanje. Ujutro krećemo. Na dnu vrtače ekipa se čudom čudi ulazu i shvaća da nisam pretjerala s dimenzijama onoga što nas tek čeka. Odmah idemo u perspektivu. Ulazni je dio toliko kršljiv da nema mjesta za spit, no na sreću ima glonđa za zavezati sidrište. Dado se spušta dvadesetak metara i kaže: »Tu je neka dvoranica«. Silazim za njim i pitam se gdje je, kad na kraju dvoranice od 50×15 m spazim točkicu svjetla. Vlada euforija, Jana ne zna o čemu se radi, no uskoro i ona bezglavo trči s nama. Dvoranica je poslije nazvana »Dvorana 4 soma razbojnika«. U dvorani nalazimo perspektivu provlačeći se kroz pukotinu i spuštamo se još desetak metara u »Kanal ledenih cica«, gdje ostajemo bez opreme za napredovanje. Na povratku idemo pogledati vertikalnu iz koje se Dado dovuкао u dvoranu; vertikalna je oko desetak metara i nastavlja se kroz kanal strmo dolje, na kraju kojeg sa stropa pada 20-metarski slap i nestaje u kršju.

13. – 15. 5. 2004.

Ovaj put ide brdo ljudi: Dalibor Jirkal, Martina Pavlek, Ivana Božak – Žuta, Igor Jirkal, Milivoj Uroić, Nela Bosner, Fanica Kljaković-Gašpić, Ivna Vukšić, Ivana Babić, Jelena Katić, Dražen Kunović,

Domagoj Marković, Lara Pašalić, Damir Basara – Bas (SOD), Jana Bedek i Martina Borovec – ja. U Alibabinu nas ide »samo« šest: Dado, Maka, Bas, Jana, Žuta i Martina. Na mjestu gdje smo ostali bez užeta, tj. u »Kanal ledenih cica«, spuštamo se 15 m do »Mosta toplih gaćica« i od njega još 20 m kroz »Meandar pivskih trbuščića« do sljedeće vertikale, gdje ponovno ostajemo bez opreme. Sve ostavljamo postavljeno i izlazimo. U skloništu računamo da smo došli do otprilike 100 m dubine.

28. – 30. 5. 2004.

Ekipa Dalibor Jirkal – Dado, Mladen Kuhta, Dražen Kunović, Igor Jirkal, Ivana Babić i Martina Borovec – ja ponovo kreće u akciju. Dana 29. 5., pred ulazom u jamu dogovaramo dvije ekipe. Prva ekipa – Dado, Kuhta i ja ide u daljnje istraživanje, a Dražen, Igor i Ivana idu pogledati drugu perspektivu u ulaznoj dvorani. Prva se ekipa spušta iz meandra 30 m u dvoranu »Doma na propuhu«. Kuhta je malčice bijesan što se mučio s transportnom (100 m špage) kroz meandar te moli Boga da jama ide dalje i gle čuda – ide! Sav sretan, Kuhta se javlja za opremanje. Spuštamo se 50 m i zastajemo na dnu s nekom rupicom u boku. Kuhta nam objašnjava da smo ušli u drugo geološko razdoblje, juru, što nije dobro za rupe. To mjesto nazivamo »Super Jura

*Sige u suhom dijelu dvorane
»Četiri soma razbojnika« foto: Jana Bedek*

Prolaz iz ulazne dvorane prema nastavku jame foto: Mladen Kuhta

dno«. Dado se muči s otkopavanjem rupice, no bezuspješno. Kroz nju baca kamen i on se ronda dvadesetak metara. Nažalost, ne možemo za njim. Nakon izlaska slušamo izvještaj druge ekipe: njihova je perspektiva završila nakon 7 metara.

24. – 27. 6. 2004.

Robert Dado – Šišmiš, Dalibor Jirkal – Dado, Dražen Kunović, Igor Jirkal, Ivna Vukšić, Ivana Babić, Jelena Katić, Leo Sarajčić, Martina Pavlek, Damir Basara – Bas i Martina Borovec kreće u nove pobjede nad »Super Jura dnom«. 25. 6. – Šišmiša boli zub, pa u znak solidarnosti otkazujemo akciju. 26. 6. – Šišmiša još uvijek boli zub, ali mi više nismo toliko solidarni i idemo u rupu. Bas, Dražen i Leo idu

u prvoj ekipi proširiti rupicu, Dado i ja radimo nacrt odozgo prema dolje. Stojeći na snijegu, nacrtali smo ulazni dio i prvu dvoranu. Smrzavamo se i bježimo van. Uskoro izlazi Leo, koji se posvađao sa čvorom u prevjesu. Dolaze Bas i Dražen, koji su proširili rupicu i spustili se dvadesetak metara u meandar, gdje su ostali bez užeta za još jedan skokić.

9. – 11. 7. 2004.

Dalibor Jirkal – Dado, Luka Biondić, Robert Dado – Šišmiš i Martina Borovec kreću u meandar koji ide još svega 7 – 8 metara, gdje počinje »betonirano« dno s doslovce ušicom igle kao perspektivom. Potegnuli smo dubinski vlak i zaključili da rupa ima oko 210 m.

3. 8. 2004.

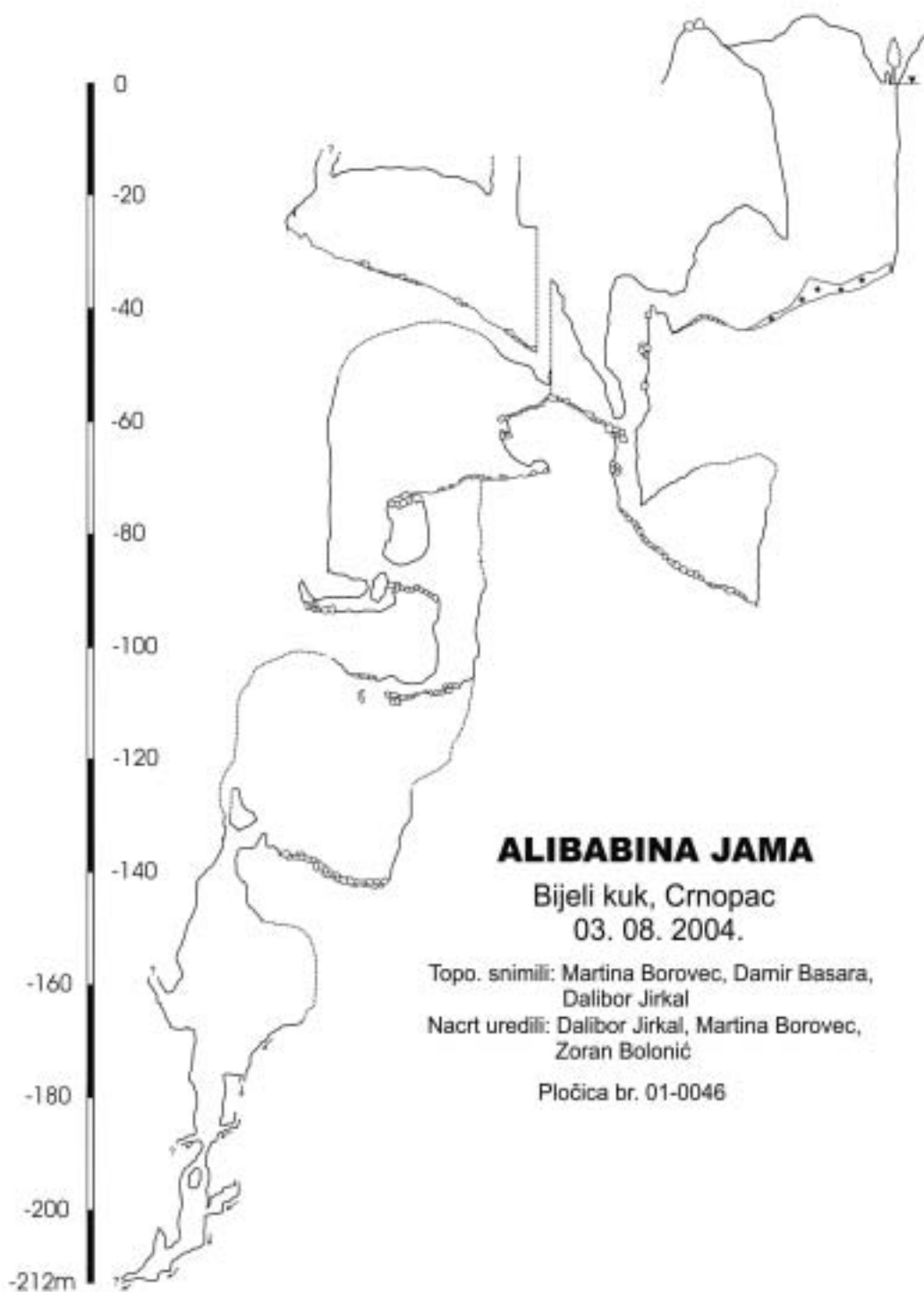
Ljetni logor SOŽ-a na Crnopcu. Moramo napraviti topografski nacrt Alibabine jame da bismo imali užeta za istraživanje drugih. Krećemo u dvije crtaće ekipe: 1. Bas i Šišmiš – od dna prema gore i 2. Dado i Maka, odozgo prema dolje. Nalazimo se otprilike na »stotki«. U skloništu slažemo nacrt i zaključujemo da Alibabina jama ima 212 m.

OPIS OBJEKTA

Ulazna vertikalna je 33 m, slijedi kosina od 20 m i tu se do špiljskog ulaza od 10×5 m spustite još 5 m. Sada dolazite u dvoranu »Lazu«, koja je 20×25 m. U dvorani, u smjeru zapada, dolazi se do malog penjanja od 3 m. Gore je kršljivo, pa se prvo sidrište

Prolaz na boku dvorane »Doma na propuhu« (–140 m) kroz koji se ulazi u donji dio jame foto: Mladen Kuhta

*Donji dio vertikale na ulazu u dvoranu
»Doma na propuhu« foto: Mladen Kuhta*

veže oko jedinog stabilnog kamena. Nakon 3 m je prvi spit, kojim se spušta do prve police, koja nije preporučljiva za okupljanje. Drugi je spit (sidrište) na polici. Odande se ide dalje vertikalom 15 m do ulaza u »Dvoranu 4 soma razbojnika« ili produžava još 14 m do kanala »Bivši slap«. U »Dvorani 4 soma razbojnika« pod kutom od 330 stupnjeva nalazi se

pukotina. Iz nje dolazite na vertikalicu od 11 m (gore je dvostruko sidrište), njome se spuštate u »Kanal ledenih cica«, nakon petnaestak metara dolazite do dvije vertikale i tu idete lijevo. Spuštate se 13 m do »Mosta toplih gaćica«. Pet metara dalje je ulazak u sljedeću vertikalicu od 16 m. Sada ulazite u »Meandar pivskih trbušića«. Slijedi skok od 2 m te vertikala od 32 m do dvorane »Doma na propuhu«. Iz dvorane ulazite u vertikalicu od 58 m, sa četiri sidrišta. Prvo je dvostruko. Na kraju je »Super Jura dno«, odakle je 28 m do pravoga dna.

PRISTUP OBJEKTU

Pristup objektu vrlo je jednostavan, jer se objekt nalazi na samom putu. Markiranom planinarskom stazom za Crnopac idete prema skloništu – »Kolibi Tatekove družine«. Nakon dvadesetak minuta do pola sata stižete do križanja gdje je odvojak za »Put Malog Princa«. Tu skrećete na put koji se nakon desetak minuta račva. Kako je »Put Malog Princa« kružna staza, nije bitno s koje ćete strane krenuti; iako je desna brža, lijeva je lakša, a vode na isto. Kad dođete do mjesta »Papratnjak«, na vrtači ste. Iz nje vrtaču ne vidite taj golemi ulaz u Alibabinu jamu. Samo se spustite dolje i dalje je sve logično!

ZAKLJUČAK

Alibabina jama je duboka 212 m, horizontale za šetnju ima oko 250 m, a za mučenje provlačenjem, odnosno popularno »gljivarenje«, oko 20 m. U jami je 1,5 °C, no ona je sportskoga tipa, tako da nije potrebno zabundavanje kao zaštita od hladnoće. Jama je koljenasti objekt velikih dimenzija. Stijena je čvrsta i kompaktna, no na ulascima u vertikale ima kršlja na koje treba pripaziti.

ALIBABA'S JAMA ON THE CRNOPAC MOUNTAIN

Alibaba's Jama is explored up to dept of 212 m, while the total length of underground canal amounts to around 250 m. With the stated dimensions it is assigned to the category of deepest caves in the Crnopac Massif. According to its morphological type the pit falls under the group of knee-like speleological objects. The cave is very spacious in its largest part, and shorter narrowings are encountered on depths of 110 and 190 m. The largest vertical is 58 m deep. The object goes through Jelar breccias up to the dept of approximately 170 m, and its lowest parts are developed of Jurassic limestone. The rock is firm and compact, although one has to be cautious when entering the vertical since there is some debris on shelves. The temperature in the cave is extremely low and it was around 1.5 °C during the explorations. The cave is dry in its biggest part; however during rainy period or when the snow starts to melt, larger quantities of filtered water can be expected in several places.